

Varstu Keskkool

Referaat

SPIRITISM

Koostas: Kuido Kasak

2006

SPIRITISM - liikumine, mille eesmärgiks on suhtlemine vaimude maailma ja surnutega

SPIRITISMI AJALUGU

Spiritismiga tegeldi juba iidsetel aegadel, kui inimene alles õppis end tunnetama ja mõistis, et peale füüsilise keha on olemas ka hing. Kõigil aegadel on olnud šamaane, ennustajaid - ebatavaliste psüühiliste võimetega isikuid, kes on suutnud surnud hingedega rääkida. Neid on kas austatud ja ülistatud või jälestatud ja tuleriidal põletatud. On räägitud sedagi, et ristiusu juured peituvad spiritismis ja Jeesus Kristus polnud midagi rohkemat kui hea ravi- ja ekstrasensoorse taju võimega meedium. On tõendeid, et ristiusu koidikul lubas kirik surnutega vestelda, aga 3. sajandi alguses see tava keelati.

Moodsale spiritismile panid 1848. aastal aluse õed Foxid. Kõik sai alguse 1847. aasta detsembris, kui perekond Fox kolis New Yorgi osariiki Hidesville'i puumajja. Varsti pärast oma uude kodusse sissekolimist hakkas perekond kuulma kummalisi koputusheliseid, mis kostsid seina seest. Kõik perekonna katsed helide allikat kindlaks teha luhtusid ja nad ei saanud mitu ööd sõba silmale. 31. märtsil 1848. aastal hakkas üks õdedest (Katie) sõrmedega nipsu lööma, paludes „härra Sõrajalal“ (tema pandud nimi helide allikale ja Saatana vana hüüdnimi) teda matkida. Kõigi hämmelduseks täitis too tüdruku soovi, imiteerides hääli, mida tüdruk kuuldavale tõi. Proua Foxile tuli pähe mõte, et „härra Sõrajala“ võiks panna küsimustele vastama ning ta palus koputada tal oma laste vanused, seda „härra Sõrajalg“ ka tegi. Seejärel küsis

õed Foxid

proua Fox: „Kas minu küsimustele vastab inimene?“ Koputust ei järgnenud. Siis küsis ta: „Kas sa oled vaim? Kui oled, koputa kaks korda.“ Kohe, kui küsimus kõlas, kostis kaks koputust. Ajakirjanikke hakkas lugu huvitama. 14. novembril 1849. aastal korraldasid õed esimese avaliku spiritistliku seansi Rochesteris.

Paljud meediumid, kellel õnnestus saada kontakti surnutega, ühinesid. Hakkasid tekkima alaliselt tegutsevad spiritismiühingud, loodi isegi oma kirik. Korduvalt üritati väita, et õed Foxid on reeturid, aga spiritismi levikut see ei peatanud. Mõned näited.

1928. aastal tegi kirjanik Conan Doyle katset spiritismi kristlikuks muuta, katse ei õnnestunud.

Suurt edu saavutas Winifred Moyze, kes 1931. aastal rajas Suure Ülemaailmse Kristliku Spiritismi Liiga. Nelja aasta pärast kuulus sellesse juba 580 kirikut. Spiritistide liikumist ründasid teised religioonid. Spiritismivastaseid väljaastumisi võeti ette 1736. aasta „Witchcrafti akti“ alusel. 1945. aastal suleti juristide

survel Surrey krahvkonnas asuv Redhilli spiritistlik kirik. Samal aastal esitati viimane „Witchcrafti akti“ põhinev süüdistus Šotimaalt pärineva meediumi Ellen Duncani kohta. Ajalehed nimetasid seda protsessi sajandi protsessiks. 1951. aastal võeti vastu uus seadus

meediumide kelmuste kohta. Nüüd oli hagejatel endil vaja otsida tõendeid, et tegemist on olnud pettusega.

1950. aastatel ületas spiritism USA ja Inglismaa piirid ning hakkas levima kogu Euroopas. Brasiilias rajati spiritismitempleid, kus meediumid püüdsid aidata hiljuti surnute eksinud hingi. 1957. aastal kiitsid Brasiilia võimud spiritistliku religiooni ametlikult heaks.

Spiritismi pooldajatel pole oma piiblit, kuid neil on spiritismiõpetus, mille on automaatkirjutusmeetodil üles tähendanud vaimulik William Staneton Moses. Kokkuvõttes tunnistavad spiritistid, et maailm koosneb seitsmest eksisteerimise tasandist, millest füüsiline olemine on kõige madalam. Pärast surma satub enamik hingi esimesele tasandile, mida tuntakse kui Suveriiki. Seal meenutab kõik maist eksisteerimist, aga kannatused puuduvad. Edasi võivad hinged kanduda ka kõrgematele tasanditele. Need, kes jõuavad "seitsmendasse taevasse", elavad koos Jumalaga.

Suurem osa spiritismiõpetusi järgib seitset põhimõtet:

1. Jumal on kõigi isa.
2. Inimene on inimesele vend.
3. Inimese hing ühineb vaimude ja inglite riigiga.
4. Inimhinge elu on lõputu.
5. Inimene kannab oma tegude eest vastutust.
6. Kõikide headele ja halbadele tegudele, mis Maa peal korda on saadetud, järgneb tasu või karistus.
7. Inimhing võib igavesti täiustuda.

HINGEDE VORMID

Põhiliselt jaotatakse surnud hinged kahte rühma: poltergeistid ja vaimud. Poltergeistid on üldjuhul rahulolematud surnud sugulased, kes peale surma oma elus sugulasi "kiusama" või siis "õigust" nõudma tulevad. Poltergeist ilmub, sest sugulased on teda enne surma halvasti kohelnud. Näiteks on ta pandud vastu tahtmist vanadekodusse või ei ole täidetud tema matmissoove. On võimatu, et poltergeist tuleb rahu rikkuma suvalisse korterisse või majja igasuguste inimeste juurde. Tal peab olema selle koha ja inimestega seos. Lihtsamalt öeldes tuleb poltergeist peale "surma" sugulaste majja, kus ta ka ise enne viibinud on.

On ka väidetud, et poltergeist ei ole vaid surnud inimese vaim, on hoopis kurja, elava inimese teisik, õigemini kurja inimese hing, mis lahkub kehast ja läheb teisi kiusama. See variant on aga võimatu, kuna elava inimese hing ei lahku kehast, ainult surnute hing lahkub; seega ei ole nii, et poltergeistideks saavad kurjad inimesed.

Suur osa poltergeisti juhtumeid on alanud süütust koputusest uksele, ukse tagant pererahvas kedagi ei leia. Arvatakse, et ust avades lastaksegi poltergeist majja. Edasi arenevad asjad nii nagu poltergeist tahab. Kodus võivad sõna otseses mõttes asjad lendama hakata, kapid ümber kukkuda, voodid ja asjad liikuda. Loogiline on küsida, milleks on nii kõrge tsivilisatsiooni esindajal vaja laudu ümber lükata, kas tõesti on viha sugulaste vastu nii suur, et igavese rahu asemel piinatakse end maa peal olekuga.

Psühhotroonikalabori juhataja Viktor Issakov näeb poltergeisti juhtumeid hoopis nii: „*Spontaanse poltergeisti puhul langeb inimene või terve grupp erilisse psühhofüüsilisse seisundisse, mis sarnaneb enesehüpnosile. Selleks on muidugi vaja geofüüsilisi, kosmofüüsilisi või sotsiaalseid eritingimusi, mis sunnivad inimest täitma mitmesuguseid ülesandeid ebateadlikult, kuid optimaalrežiimil. Seejuures töötab aju välisärritajate mõjul automaatselt välja programmi ja käitumise stsenaariumi ning inimene võib ebateadlikult teha tööd, mis nõuab uskumatuid jõupingutusi, näiteks lükata ümber raske eseme või visata*

mõnda eset uskumatu kiirusega, mida ta tavalises olekus ei suuda. Ta võib seda teha momentaalselt, tulla seejärel kohe hüpnosiisilisest seisnudist välja ja imestada, mis juhtus”.

Kuigi poltergeistinähtus on sagedane, hämmastab see tänapäeva inimesi nagu meie esivanemadki. Seda tõestab 2. septembril 2004. aastal ilmunud artikkel SL Õhtulehes:

Surnud sugulase vaim hakkas märatsema

Puruks rebitud riided ja jalatsid, katki pekstud kellad ja raadiod, iga päev ümber paisatav mööbel, toas ringi lendav telefoniaparaat - see on Tallinna ühe pere igapäevaelu, sest nende kodus märatseb juba neljandat kuud vihane poltergeist.

Eile pärastlõunaks olid Tallinnas Risti tänava ühe korrusmaja kolmetoalises korteris hommikul ümber paisatud tugitoolid ja seinakapp jälle paika tõstetud. Kõik lihtsalt näppu sattuv kraam on peidetud linikute ja tekkide alla, kapiuksed aga kummipaelaga kinnitatud. Telefoniaparaat on nõõriga seotud koridoris seisva kapikese külge. Esikunurgas on peretütre suusad seina külge kinnitatud ning küüslaugumugulatega kaitstud. Kõik on tehtud selleks, et korteris märatsev poltergeist ei saaks rohkem kahju teha. Korteri elab koos kolm põlvkonda - Evi, tema poeg koos kaasaga ja nende 14aastane tütar Kristiina.

Poltergeist kiusab peret juba 24. maist.

Päev varem oli hooldekodus surnud pere 87aastane sugulane, kes viimase ajani elas nende korteris. «Tegelikult ei tahtnud ta hooldekodusse kuidagi minna, aga... Mis sa teed - ta oli haige ja peas natuke segi» mureseb Evi tagantjärele.

Memmeke olnud niivõrd hooldekodu vastu, et üritas sealt ka mitu korda põgeneda. Pärast surmaga ei suutnud memm ilmselt temaga tehtuga leppida ning püüab sest ajast Evi perega omal kombel kontakti otsida. «Kohe sel hommikul, kui tema surmast kuulsime, hakkasid asjad lendama. Alguses eriti tema asjad ja seal, kus oli tema voodi» selgitab vaevatud naine.

Tänaseks pole Risti tänava korteris ilmselt enam asja, mis poleks marutava vaimu käeulatusse sattunud. «Näiteks olin diivanil pikali, kui köögist tuli vett täis kruus ning viskas mind veega. Öösiti on meil pea alt patju ära tiritud. Jalatsid rebib kummitus aga lihtsalt katki või loobib laiali,» räägib Evi murelikult, näidates poja uusi lõhki rebitud sandaale. Eriti on Evile meelde jäänud juhus, kus jalatsid klobinal korteris ringi jooksid. «Ja mitte ainult üks paar. Kokku kolm, justkui oleks kolm inimest toas olnud!».

Väga vihaselt ründab poltergeist ka Kristiina voodit. «Alles ta kergitas voodit koos tüdrukuga. Eile hommikul, kui kedagi kodus polnud, viskas aga kapi ümber,» näitab Evi mööblitükke, mis poltergeist kohalt nihutanud või lausa mööda korterit lennutanud. Et Evi jutt ringi lendavast kodukraamist pole pelk jutt, kinnitavad täkkeid täis toauksed. «Uste vastu on kõikvõimalikud asjad lennanud. Kolme kuuga on iga päev purunenud 3-4 asja. Näiteks olen ilma jäänud kolmest seinakellast ja raadiost. Köögis on toit külmkapist välja kistud ja pliidilt maha lükatud. Esikus raske pesukorv korduvalt pikali olnud...» ei lõpe Evi ahastus.

Kord läinud Evi esikusse ning palunud vaimul pesukorv uuesti püsti tõsta. «Läksin vahepeal kööki ja tagasi tulles oligi see jälle püsti. Kuigi vale koha peal,» imestab naine. Evi tunnistab, et on kummitust korra ka oma silmaga näinud. «Ühel öösel suure toa diivanil magades lõin äkki silmad lahti ja minust möödus küürus vanainimesekuju. Ilmselt ongi see meid õlast tõmmanud ja veega loopinud,» oletab naine, kes on suure murega appi kutsunud hulga teadmamehi.

Siiani pole ükski neist suutnud peret aidata. «On ainult öelnud, et vanainimesest siia jäänud halb energia on siirdunud lapselapsesse. Kui pojatütar oli spordilaagris, oli tõepoolest vaiksem. Nüüdseks on teada, et kummitus on ikkagi surnud vanainimene. Kui temalt testimise käigus suunavaid küsimusi päriti, vastas kõik tema andmetele,» lisab perenaine. Evi tahtnud viimases hädas koguni kutsuda kirikuõpetaja kummitust peletama, kuid ei söanda jumalasalust oma koju paluda. «Saab ka veel tassiga vastu pead! Mis sa siis teed». Naine ütleb, et tal on süda siiski rahulikum - kirikuõpetaja lubas pere eest palvetada.

Anomaalsete nähtuste uurija Igor Volke ütleb, et tegu on klassikalise poltergeistiga. «Surnud inimene, kes polnud rahul, kuidas temaga käituti. Tema hing proovib endast märku anda ja pererahvast nii-öelda karistada,» nendib ta. Volke lisab, et peale perekondlike asjaolude soosib kummituse tegutsemist ka tolle kandi liivane pinnas, mis sobivat energiat liikumiseks. Poltergeisti äraajamiseks ei oska aga temagi nõu anda.»

Risti tänava korrusmajas on igal juhul nüüd rahu ja vaikus. Minu arvates on selline asi aga täiesti võimalik ja tänapäeval üsna tavaline.

Ollakse kindlad, et poltergeisti puhul olevat tegemist puberteedieas noorte energiaga. Tänu sellele on poltergeistil lihtsam ja vähem jõudunõudev segadust tekitada. On arvatud, et tegelikult ongi kogu poltergeistinähtuse taga noore energia: pahane noor mõtleb vihas, et mingi ema kohvitass ometi ümber ja lapse suurest vihasööstu mõjul see nii ka juhtub. Võibolla on see võimalik, kuid kindlasti ei suuda noored oma mõttejõuga nii palju paha teha kui on teateid poltergeisti kohta.

Vaimud on traagiliselt surnute või kellegi traagiliselt surma saatnud inimeste hinged, kes ei ole oma "üleminekuga" leppinud, kuna neil on midagi tähtsat lõpetamata või neid lihtsalt hoiab miski või keegi siin maal kinni. Sellepärast püüavad nad inimestega kontakti saada.

On palju vaieldud, kas kummitused ja vaimud on üks ja sama. Selles küsimuses ei olegi selgusele jõutud. Mina kaldun arvama, et nad siiski on üks ja sama. Kummitusi on iseloomustatud sama moodi nagu vaimegi. Paljud arvavad, et kui räägitakse kummitamisest, on tegu kummitustega. Tegelikult aga nimetatakse vaimude tegutsemist kummitamiseks, ehk siis kui vaim otsib inimesega kontakti, hirmutab see inimesi ja nad kutsuvad seda kummitamiseks.

Vaimude kohta on käibel kaks põhilist väärarusaama: esiteks see, nagu ilmuksid nad ainult öösel, ja teiseks see, et aja möödudes nad lihtsalt haihtuvad. Esiteks ei ole vaimudel vahet, kas on öö või päev. Nad on nii-öelda alati "kodus" ja nendega on igal ajal võimalik kontakti saada. Teiseks vaimud ei haihtu. Kuna ringi eksleb ainult nende hing, siis neil puudub keha, mis haihtuks.

Paljud inimesed ei usu vaimude olemasolusse enne, kui on neid oma silmaga näinud. Vaimudest on ka pilte saadud, kuid kas need vastavad tõe, jääb iga inimese enda otsustada. Paljud inimesed kardavad, et vaimud võivad rünnata. Vaimud ei ründa, nad tahavad ainult õiglust või siis andestust. Samuti räägitakse vabadest vaimudest, kes kõiguvad kahe maailma vahel omal vabal tahtel. Nii see aga paraku pole, sest vaimude aeg maal oli siis, kui nad elasid, nüüd, kui nad on surnud, tahavad nad igavest rahu. Kahe maailma vahel kõikumine on nende jaoks tõeline piin.

Vaimude "pealt" on ka hea teenida, kuna kõik ebamaine tõmbab palju inimesi ligi. Räägitakse vaimude meelispakadest ja veetakse inimesed ei tea kuhu ja luuletatakse mingi põnev lugu kokku. Targemad inimesed aga teavad, et vaimudel puuduvad meelispakad, kuna nad ei soovi siin maailmas üldse olla.

On ka arvatud, et vaimud võivad minna teise inimese kehasse, et täita oma lõpetamata ülesanne. Paraku on see aga võimatu, sest nii-öelda kurjast hingest vaevatud kehaga võib kokku puutuda ainult filme vaadates.

MIKS JÄÄVAD HINGED MAALE?

Kui hingedel on piin kõikuda kahe maailma vahel, siis miks nad siia jäävad? Kas neil ei oleks lihtsam lihtsalt minna ja saada rahu? Kahjuks pole asi nii lihtne. Mõningatel juhtudel ei taha surnud hinged veel surra, maisest maailmast lahkuda, neil on midagi lõpetamata või siis nad ei ole valmis surema, nad ei taha surra, kuid elavate juurde neid ei lasta ja "paradiisi" nad ei lähe, sest neil on midagi, mis seda teha ei lase. Näiteks mõrvatud hinged tahavad

paljastada oma mõrvari või siis elusad hoiavad surnut kinni, teda liigselt taga nuttes ja igatsedes. Ei väideta, et see ei oleks lubatud ja seda tehes on kindel, et surnu kahe maailma vahele jääb.

On väidetud, et mõni hing ei taha maalt lahkuda, et igatseb elusaid. Muidugi on nii ilus mõelda, aga minu arust on väide vale, sest kui inimene sureb, tunneb ta, et kõik on absoluutselt täiuslik, igatsus kui selline puudub, pigem ei lase elavad surnul minna teda liigselt taga igatsedes.

HINGEDEGA ÜHENDUSE VÕTMINE

Põnev on mõelda, et võib surnud isiku välja kutsuda ja temalt igasuguseid asju küsida, see tundub põnev. Ometi pole kõik ohutu. On palju surnuid, keda kutsuda ei ole soovitatav, paljud surnud ei taha kuidagi lahkuda, teised surnud võivad olla ohtlikud.

Üks ühenduse võtmise põhireegleid on see, et välja ei kutsuta lähisugulasi. Polegi kindlat põhjust miks, kuid tihti võib olla, et nad ei taha enam su juurest lahkuda, sest on kindlad, et sa aitad neil rahu saada. On muidugi erandeid, ja pole üldse kindel, et lähisugulase väljakutsumisel surnu ära ei lähe, aga parem karta kui kahetseda. Kui ikkagi jääb soov mõnelt lähisugulaselt midagi küsida, siis tuleks ta välja kutsuda neutraalsel pinnal, näiteks hotellis või koolimajas.

Surnut, kes eluajal kuri oli, pole mõtet välja kutsuda. Ta ei pruugi olla sõbralik. Kõige populaarseim viis hingedega kontakti saamiseks on seanss – kohtumine teiste omasuguste spiritualismihuvulistega, kellel ühine eesmärk: rääkimine kadunukestega. Tseremooniaid viiakse läbi mitmeti, kuid mõningad ühised reeglid siiski on.

- Moodustage seltskond või grupp, kes tõesti usuvad ja tahavad surnutega kõneleda. Kõik peavad olema avatud meeltega, ühtegi mitteuskujat seltskonda ei maksaks võtta. Küünilisus ja uskmatus võivad spirituaalseid energiasid häirida ning keskendumine pole võimalik.
- Püstitage eesmärk. Igaüks peab teadma, mis on selle koosviibimise põhjus ja eesmärk. Kõik peavad olema nõus ja arvestama võimalike tulemustega. Lihtsalt suhtumisest „okei, räägime surnutega“ ei piisa. Reaalse eesmärgi püstitamine võiks algul olla lihtne, näiteks: „räägime naabrimees Kaarliga ja küsime, kuhu ta oma kuldketi peitis“.

Enne seansist osavõtjate saabumist peaks ruumi ette valmistama. Enamasti valitakse ümmargune laud, mille ümber kõik mugavalt istuma mahuksid. Muidugi võib istuda ka põrandal, peasi et mugav oleks. Laudlina võiks olla valge ning tuba peaks olema küünaldega õrnalt valgustatud. Kui seansist tahetakse videot, siis peaks kaamera valmis seadma enne seanssi, mitte seansi ajal.

Liider palub kõigil mugavalt istuda ning üksteisel kätest kinni võtta. Mõtted tuleks fookuseerida sellele, millega tegelema hakatakse. Liider alustab jutustamist, rahulikku kõnet, sissejuhatust vaimudele – selgitab, miks ja milleks nendega ühendust tahetakse võtta. Juht palub vaimudel kontakteeruda. On mitmeid võimalusi, kuidas vaimu kohalolekut märgata ja paluda tal vastata. Tavaliselt palutakse vaimul lauda liigutada või koputada: „jah“ - üks koputus või liigutus, „ei“ – kaks koputust või liigutust jne. Vaimult küsitakse järjestikku küsimusi, millele saab vastata jah- või ei-vormis.

Kui vastused saadud, tuleb vaimu tänada ja ta ära saata. Lihtsast tule põlemapanemisest ei piisa. Liider peab vaimu saatma tagasi sinna, kust too tuli. Mitte mingil juhul ei tohi käsutada: „Hakka nüüd astuma, vaim!“.

Muidugi ei ole see ainuke võimalus vaimudega ühendust võtta. Võib kasutada ka ouija lauda, millel on numbrid ja tähed. Laual on nooleke, mida vaim liigutab tähelt tähele või numbrilt numbrile, saades kokku vastuse. Seansil viibijad (või vähemalt suurem osa osalejatest) hoiavad noolel näppe peal.

Kui aga puudub ouija laud, on võimalik see ise teha, kasutades A3 formaadis valget paberit, pliitsit ja taldrikut (soovitatavalt portselanist). Valge paberi ülemisele äärelle tuleks kirjutada tähestik piisavalt suurte vahedega. Umbes paberi keskkoha jaoks teha täpp, täpist paremale „jah“ ja täpist vasakule „ei“, alläärelle peaks kirjutama numbrid 0 kuni 9. Taldrik keerata tagurpidi ja servale on vaja tahmaga tekitada must laik, kuhu kraapida väike valge triip. Sellest triibust saabki väike nooleke, mis asetada paberi keskkoha. Edasi toimub kõik nagu ouija laua puhul.

Kuna vaimud suudavad mõtteid lugeda, oleks parem küsides võimaliku vastuse peale mitte mõelda. Kui näiteks küsida naabrionu Kaarlilt, kuhu ta oma kuldketi peitis, ei ole eriti hea mõte, et äkki põrandalaua alla, sest on üsna kindel, et vaim ka selle vastuse annab. See ei ole muidugi sada protsenti kindel. Kuid vaimudega ühendust võttes pole eriti mõttekas vastust oma peas korrutada, mõelda võiks parem näiteks mingitele laulusõnadele. Samuti ei tohiks vastuses 100% kindel olla.

Ei tasu olla eriti pettunud, kui vaim „välja“ ei tule, mis tähendab üldjuhul seda, et ta on jõudnud niinimetatud “paradiisi“ ega ole kahe maailma vahel kinni.

LÕPPSÕNA

Spirituaalne maailm on väidetavalt suur ja lai, aga kuna keegi pole kindlalt tõestanud hingede, vaimude ega poltergeistide olemasolu, siis on see igäihe enda otsustada, mida ta usub. Samas on hea, et me ei saa midagi kindlalt väita, sest muidu rikume ära kogu salapära enne, kui ise millalgi teispoolsusesse (kui see olemas on) suundume ja veendume selles, mis päriselt on ning tuleb.

KASUTATUD MATERJAL

1. http://www.miksike.ee/docs/referaadid2005/elu_oarast_elu_reetristmagi.htm
2. <http://www.ghosts.org/ghpics/fox2.gif>
3. <http://www.sloleht.ee/index.aspx?id=162075>
4. Singh, Sadhu Sundar. Nägemusi teisest ilmast. – Kirjastus Allike. Tallinn. 2005